

• SAHİBİ :

TÜRKİYE İSLAM ENSTİTÜLERİ
TALEBE FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN

MAHMUT ÖZAKKAŞ

• Yazı İşleri Müdürü :

CAHİT BALTACI

BU SAYIDA

SELÂM	İSLÂM MEDENİYETİ
YENİDEN DOĞUŞ	CAHİT BALTACI
ŞEKİL VE RUH	EBU'İ HASAN ALİ NEDEVÎ Terceme : B. TOPALOĞLU
İSLÂM, SADELİK VE KOLAYLIKLAR DİNİDİR	Mehmed SOFUOĞLU
MİRÂC-I NEBEVÎ	Ömer KIRAZOĞLU
KENDİNİ TANIMAK	Prof. Dr. A. Nihat TARLAN
İSLÂMİYET MÜSAMAHA DİNİDİR	Zuhûri DANIŞMAN
GEL GİDELİM (Şiir)	T. Sıtkı BALCI
EBU BEKR EL-VÂSİTÎ	Dr. Ahmed Subhi FURAT
DUA (Şiir)	Mustafa YAZGAN
İSLÂM MEDENİYETİNDE TÜRKLER	M. Zekâi KONRAPA
SEVGİ (Şiir)	Rekin ERTEM
ANAMA MEKTUP (Şiir)	Nuri YÜCE
KAYBETTİĞİMİZ DEĞER (M. SAİT MUTLU)	İsmail DAYI
İSLÂM HUKUKU VE MEDENİYET	Prof. Laure V. VAGLIERİ
İSLÂM, AHLÂK GÜZELLİĞİN DEN İBARETTİR	Ter.: Yaşar KANDEMİR Veli ERTAN
BEYİTLERLE SESLENİŞ	Reşat CANTAŞ
TERBİYE MESELESİ	Selâhaddin PARLATIR
KARAHANLILAR DEVRİNDE İSLÂMÎ ESERLER	Dr. Neclâ PEKOLCAY
DUDAKLAR (Şiir)	A. Nihat ASYA
BAŞLARKEN VE BİRKAÇ KELİME	Prof. Dr. F. K. TİMURTAŞ
KUTADGU BİLİĞİN İKİ BEYİTİ HAKKINDA	Prof. Dr. C. ULUÇAY
HASTALIK — ŞİFA — İHTİYARLIK — ÖLÜM	Dr. Asaf ATASEVEN
ELSİZ BİR HATTATIMIZ	M. Uğur DERMAN
İSLÂM AÇISINDAN SOSYALİZM	Ahmed Vefa CAMDİBİ
HABERLER	İSLÂM MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 82/1
CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme Ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K.: 1315

S İ R K E C İ

TEMSİLCİLERİMİZ

Ankara : T.İ.H.O.M.C.F. Genel Başkanı : **SÜKRÜ ÖZTÜRK**
Konya : T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı : **A. EKREM GENÇ**
Kayseri : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Baş.: **İ. HACİVAT**
İzmir : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başkanı : **O. ÇETİN**

TEKNİK KADRO

Sekreter :
Erdoğan ATAK

Ressam :
Gürbüz AZAK
Mustafa EREN

Klişeler : PULCU Klişe
Dizgi ve Baskı : AHMET SAİT MATBAASI — İSTANBUL
Yıl : 1. Sayı : 3
Basıldığı Tarih : 18 EKİM 1967

ABONE

Yıllık : 12 sayı, 30. TL. Dış Kap.: 2 renk 2.500 TL.
Altı Aylık : 6 sayı, 15. TL. İç Kapak : 2 renk 1.500 TL.
Öğrencilere % 20 Tenzilât yapılır. Renkli ilân sahifesi :
Yabancı Memleketlere İki katı. Tamamı : 1.200 TL.
1/2 : 750 TL.
1/4 : 400 TL.
1/8 : 250 TL.

İLÂN TARİFESİ

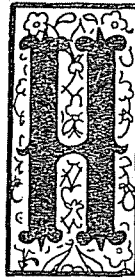
Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınmaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmıyın iade edilmez.

Ahlak

İslâm, ahlâk

Güzelliğinden
ibârettir

VELİ ERTAN

Konya Yüksek İslâm
Enstitüsü Müdürü

HER insanda bir inanma ve ibadet yapma duygusu mevcuttur. Bu his ve fikir kendiliğinden doğmuş, kendine has olan bir keyfiyettir. İnsanlarda fitri olan bu düşünce ve duygu zaman zaman vahye mazhar olan Peygamberler tarafından Allah'ın kullarına tebliğ olunmuştur.

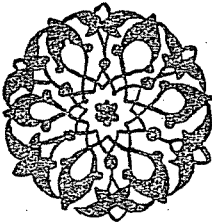
Nasıl her düşünce tam manasiyle doğru değilse her itikad da doğru değildir. Nitekim dinler tarihinde akla uymıyan birçok batıl sözlerin din namı altında beşeriyeti dalâlete, zulmete, cehalete ve sefalette sürüklediğini, beşeriyeti şaşırtdığını, cemiyetin nizam ve intizamını ihlâl ettiğini ve bu suretle ahlâk buhranına yol açtığını görmekteyiz. İşte bu hal İslâm dininin zuhuruna kadar devam etmiş ve bugün de yeniden Dünya üzerinde aynı hal devam etmeye başlamıştır.

İ SLÂM dini, vahdaniyet akidesinin unutulduğu, batılın hak sayıldığı bir zamanda nûrunu etrafa saçmıştır.

Semavi dinlerin sonuncusu olan İslâm Dininin insanlara tâlim etmiş olduğu hükümlerin hepsini üç kısımda toplamak mümkündür. Birincisi itikad olup Allah'ın varlığına, birliğine, şeriki ve naziri olmadığına, kemal sıfatlarıyla muttasıf ve noksan sıfatlardan münezze bulunmasına, Hazret-i Muhammed (S.A.V.) onun kulu ve rasûlü olduğuna inanmak ve tasdik etmektedir. İkincisi amelî hükümlerdir. Üçüncüsü ise ahlâktır. Terbiye tehzib ve vicdana ait esaslardır.

Ahlâk, hulkûn cemidir. İnsanlara iyilik etmek, fenalıktan kaçınmak için takibedilmesi icabeden kaideleri öğretir. Ahlâk âlimleri ahlâk ilminin kuralları ve meseleleri üzerinde durmuşlardır. Bu sahada nazari ve amelî olmak üzere birçok ahlâkî eserler meydana getirmişlerdir.

A HLÂK, insan hayatını düzenler. İç huzuruna, rahata kavuşturur. Tavrı ve hareketlerini terbiye eder ve vicdanınca muvazaneyi sağlar.

İstiklâl marşı şairi Mehmet Âkif, Safahat'ının beşinci kitabı olan Hatıralar'ında :

**Biz ki yazmıştık şuu'nun en büyük
ummanını;
Çiğnemistik yükselen emvaç bi
pâyânını,
mısralariyle başlıyan manzum eser;
Çiğnenirsek biz bugün, çiğnenmek
istihkakımız;
Çünkü izzet nerde, bir bak, nerededir
ahlakımız
Müslümanlık pâk siretten ibaretken,
yazık!
Öyle saplandık ki levsiyata; hâlâ
çikmadık!**

dedikten sonra devamla :

**Zulme tapmak, adli tepmek, hakka hiç
aldırmamak;
Kendi asudeyse, dünya yansa baş
kaldırmamak;
Ahdi nakzetmek, yalan sözden tehaşi
etmek;
Kuvvetin meddâhı olmak, aczi hiç
söyletmemek;**

tarzında devam eden mısraları ahlâkî vecibelerin yerine getirilmemesinden dolayı neticenin neye müncer olacağını ne güzel ifade etmiştir.

Kendi ahlâkını islâh edemiyenler başkalarını da irşad edemezler. Zira gene Mehmet Âkif :

**Oyuncak sanmayın, ahlâk-ı milli ruh-ı
millidir
Onun iflası en korkunç ölüm, mevt-i
küllidir.**

Z AMANIMIZDA ahlâk bir ilim haline gelmiştir. Gayesi insanların yapacağı hayır ve şerri birbirinden ayırır. Güzel işleri kötü şeylerden vicdaniyle temyiz ve takdir eder. Bununla beraber herkes kendisinin fitrî istidadı nisbetinde çeşitli iyi işler yapabildiği gibi kötü şeyler de işleyebilir. Bundan dolayı her fiil nefse râci'dir. Binaenaleyh her fiilin mükâfat ve mücazâtı da şüphesiz nefse aittir.

Kur'an-ı Kerim ve Hadis-i Şeriflere göre İslâm dininin gayesi hiç şüphesiz güzel ahlâktır. Çünkü Resûl-ü Ekrem'e İslâm nedir? diye sorulduğunda «İslâm, güzel huydur» cevabında bulunmuşlardır.

Cenab-ı Hak Kur'an-ı Kerim'de Kalem suresinin dördüncü âyetinde meâlen : «Şüphesiz (Ya Muhammed) ahlâk güzelliğinin en yüksek mertebesini haizsin.» buyurmuştur. Bu suretle İslâm nazarında ahlâkın değer ve önemi belirtilmiştir.

İslâm nazarında ahlâkın bütün manasıyla ruhu, istikâmet üzere bulunmak ve Allah'a karşı taahhütlerini yerine getirmektir, sözünde ve işinde hak yolundan ayrılmamaktır. İstikâmetten inhiraf edenler vicdanî mes'uliyet içinde kalacakları

gibi kendilerine uhrevî mes'uliyet terettüp edecektir.

B U hususta Kur'an-ı Kerim'de te'kid edici emirler mevcuttur. Hûd suresinin 112 ci âyetinde meâlen : «Nasıl emrolunmuşsan öylece istikâmette bulun.» buyurulmuştur. Binaenaleyh imanı bütün bir insanın sözünde, işinde ve hak ve adaletten ayrılmaması, istikâmet üzere bulunması lâzımdır.

Kur'an-ı Kerim, ahlâkın esaslarını vazettiği gibi yüce peygamberimiz de hadis-i şerifleriyle ahlâkî hükümleri açıklamıştır. Bir hadis-i şeriflerinde : «Ben ancak güzel ve yüksek ahlâkî tamamlamak için gönderildim.» buyurmuşlardır.

Müslümanlara göre din ile ahlâk ayrı şeyler değildir. Bu iki mefhum birbirinin mütemmimidir. Dünyaya ve âhirete ait vazifelerimizi Kur'an-ı Kerim ve Peygamberimiz, söz, fiil ve hareketleriyle göstermiştir. Dini emirlerin ve ahlâkî vazifelerin kaynağı birdir. Kitap ve sünnettir.

Aklı selime ve mantika hitabeden İslâm dini kısa bir müddet içinde bütün âlemde büyük bir değişiklik husûle getirmiştir.

Ahlâkın bir gayesi olduğu gibi bir de müeyyidesi vardır. O da iman sadakatiyle Allah'tan korkmaktır. Emirlerini yerine getirmek ve nehiyelerinden içtinap etmektir.

İstiklâl marşı şairi Mehmet Âkif'in dediği gibi :

**Ne irfandır veren ahlâka yükseklik ne
viddandır
Fazilet hissi insanlarda Allah
korkusundandır
Yüreklerden çekilmiş farzedilsin havfu
vezdanın
Ne irfanın kalır tesiri kat'iyyen ne
viddanın.**

Başka bir şair de :

**Hüsnü ahlâk ile kâimdir kemâlâtı
beşer
Kâbili tehzibdir, her veçhile ahlâkımız.
Mustaid kılmış bizi kesbi kemâli
hikmete**

Kadr-i insaniyyet-i ilâ eden Hallakımız.

İslâm dininde ahlâk emirlerinin hemen hepsi iman muktezasıdır. Allah'ın emirlerine mutavaat ve inkiyaddır. Mahlukuna sefkat ve merhamet göstermektir.

Hikmetin başı Allah korkusudur

Allah'a ulaşmanın yolu da budur.

Ahlâk ilmiyle meşgul olan âlimlerin bazıları ahlâkın değişmeyeceğini ve bazıları da terbiye ile tadil ve tebdilin mümkün olacağını öne sürmüşler ve bu hususta araştırmalarda bulunmuşlardır.

Ahlâk; tabii ve kesbi olmak üzere iki kısımdır. Tabii olan beşerin hilkatinde meknuz bulunan hasletlerdir. Kesbi ahlâk ise terbiye ile tadili, tağyir ve tebdili mümkün olandır. Bu hususta dinimizde birçok

nakli deliller vardır. Eğer ahlâkın ıslâhı mümkün olmamış olsaydı Resûlî Zîşân Efendimiz «Ahlâkınızı güzelleştiriniz.», «İlâhî ahlâk ile ahlâklanınız.» buyurmazlardı.

Kur'an-ı Kerimde Ra'd suresinde meâlen :

«Herhangi bir kavim kendini bozdukça Allah onlardaki refahı bozamaz, Allah bir kavim için fenalığı dileyince onu red edecek yoktur, onlar için Allah'tan başka hamî de bulunmaz.» buyurulmuştur. Bu hâle giren kavim ve fertlerin ahlâkını ıslâh etmeleri, kötü şeyler yerine iyi işler yapmak kendi irade ve ihtiyarları dahilindedir.

Hazret-i Ali (R.A.) «Çocuklarınızı bulunduğunuz zamana göre değil, gelecek zamana göre terbiye ediniz. Zira onlar sizin zamanınızdan başka bir zaman için yaratılmışlardır. İşte o zamana lâyük bir tarzda onları terbiye ve tehzib etmekte kusur etmeyiniz.» buyurmuşlardır. Bu vecize zamanımızda pedagoji problemlerinin başında gelmektedir.

BİR aile çocuğunu dünyaya getirmekle vazifesini yapmış sayılmıyacağı şüphesizdir. Asıl iş onu nefsine (kendisine), ailesine, vatanına ve bütün insanlığa faydalı bir uzuv olarak yetiştirmek ve terbiye etmektir. Çocukların daimâ taklitçiliğe meyyal olduğu hepimizce malûmdur. Babasından, annesinden ve büyük kardeşlerinden gördüklerini hemen yapmağa çalışır. Bu bakımdan anne, baba ve büyük kardeşin sözünü, işini ve hareket tarzını çok iyi ayarlamaları lâzımdır. Bu gibi davranışların çocukların üzerinde nasıl bir tesir icra edeceğini önceden kestirmeli, onların izzet-i nefislerini korumalıdır.

Hükemadan birinin «Beşiği sallıyan el dünyaya hükmeder» sözü bir annenin terbiyedeki rolünü ne güzel tebarüz ettirmiştir.

İnsanın hayatı, çocukluğu ve gençliği sıralarında kendisine yapılan telkinlerin tesiri altındadır. Bu suretle hayatı boyunca içinde ve ruhunda yaşatacağı en güzel şey şüphesiz almış olduğu iyi intibaların bir neticesidir.

Bir annenin ninnisi en önce çocuğun kulağına verilen terbiye duygusudur. Zira çocukların ilk okulu kendi evleridir. İlk mürebbileri de anneleridir. Herşeyi önceden orada öğrenir.

BU duruma göre istikbalde anne olacak kızların maddî ve manevî bakımdan iyi tahsil görmeleri, manevî atmosferden faydalanmaları lâzımdır.

Fahr-i Kâinat Efendimizin «Allah'ım yaradılışımı güzel kıldığın gibi ahlâkımı da güzel kıl.» tarzında Cenab-ı Hakka dua ve niyazda bulunmaları, her Müslümanın da dilinden düşürmediği duası olmalıdır.

Beyitlerle

Sesleniş

EBEDÎ ŞAHİT :

Allah'ı bilmek için — isteme sihir, hüner
Sâdece madden ile — mânana bir bak yeter.

MÂNA :

Hiç duydun mu içinde — Mevlâna'yı, Yunus'u
Duysunsa anladın mı — Mâna denen hususu?

İMAN İŞİĞİ :

İmân dolu bu sînemde — sönmez bil ki Meş'ale
Nâmert değilim emin ol — âşıkım İstiklâl.

İHTİŞAM :

Bayrağımı yücelten — kanımdaki al renktir
Ay'la Yıldız Rab'bıma — uzatılmış çelenktir.